

KONTROL MOZIOA

GURUTZAONTZIEN GORAKADAK DONOSTIAKO TURISMO-POLITIKAN IZAN DEZAKEEN ERAGINARI BURUZKOA

Jon Markel Ormazabal Gaztañagak, EH BILDU udal taldeko zinegotziak, Udalbatzaren Organo Araudiko 98. artikulua oinarri, **kontrol mozio** hau aurkezten du, Udalbatzan azter dadin. Mozioa 2025eko uztailleko Pertsonentzako Zerbitzuen Batzordean aztertutako interpelazioaren ondorioa da.

JUSTIFIKAZIOA

Azken urteotan, itsas bidaien turismoa, eta, zehazki, gurutzaontzi-turismoa eztabaidagai gatazkatsu bihurtu da. Horren arrazoiak bi dira batez ere. Alde batetik, gurutzaontziak gehien kutsatzen duten garraiobideen artean daude.

Hegaldiek, batez beste 7,5 aldiz CO2 gehiago igortzen dute bidaiari eta kilometro bakoitzeko treneko bidaiak baino. Gurutzaontzi arrunt batek, berriz, distantzia bera egiten duen hegazkin batek baino bi aldiz CO2 gehiago igortzen du bidaiari bakoitzeko, eta gasolinazko 100.000 autok baino CO2 gehiago. *Transport & Environment* (Garraioa eta Ingurumena) mugikortasun jasangarriaren aldeko elkartearen arabera, Europako itsas bidaiak mila milioi autok baino SOx (sufre toxiko) gehiago igortzen dute. Bestalde, turismo masiboaren adierazle nagusia dira. Gurutzaontzi batek 4.000 eta 5.000 bidaiari har ditzake, eta horrek inpaktu handia du tokiko helmugan.

Europa hegoaldeko hainbat hiri-portutan gurutzaontzien jarduera mugatzen eta arautzen hasi direnetik, hala nola Venezian edo Bartzelonan, euskal kostaldean areagotu egin da haien presentzia. Bilboko portuak, esaterako, markak hautsi zituen 2024an: 81 gurutzaontzi eta 150.000 bidaiari inguru iritsi ziren Getxoko itsas-bidaien terminalera. Pasaiaiko portuan, berriz, "luxuzko turismoari lotutako 9 gurutzaontzik geldialdia egingo dute aurten, joan den 2024an erregistratutakoen hirukoitza" (Diario Vasco, 2025-03-19).

EH Bildu talde politikoa

Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - 20003 Donostia

Tel. 943481027 eh_bildu@donostia.eus-- www.donostia.ehbildu.eus -

Gorakada hori, ordea, ez da soilik inguruko herrialde eta eskualde batzuetan ezarritako politika arautzaileen ondorio. Hainbat euskal erakundek urteak daramatzate turismo-eredu hori sustatzen. 2017ko uztailan, adibidez, Gipuzkoako Aldundiak eta Portuko Agintaritzak bat egin zuten “Pasaian gorantz doan gurutzaontzien merkatuari etekin handiena ateratzeko”. Aldundiak berak zabaldutako albistearen arabera, bi erakundeek “estrategia komertzial bateratua diseinatu” zuten eta “goi mailako ontzi-enpresen zirkuituetan sartzeko portu aliatuak bilatu” zituzten, Gipuzkoa “turismo gorenaren itsas ibilbideen barruan kokatzeko” helburuarekin. Eta horretarako, besteak beste, promozio-bideo bat aurkeztu zuten, “*San Sebastian Region* lurraldearen erakargarritasunak eta Pasaia portuaren ezaugarri teknikoak konpainiei azaltzeko”. *Euskadi Basque Country* turismo-atarian, bestalde, “Euskadi gurutze-ontzien helmuga” gisa sustatzen jarraitzen da.

Gisa honetako gurutzaontziak hartzen dituzten euskal portuak Bilbo eta Pasaia dira, eta erdian Donostia dago. Hau da, kokapen geografikoa dela eta, turismo-eredu horren hazkundeak izan ditzakeen inpaktuek bete-betean eragingo digute. Are gehiago gure hiria erakargarri turistiko gisa erabiltzen jarraitzen bada, *Bilbao Port* eta *Pasaia Port* webguneetan egiten den bezala.

Donostiako *Visit Bizi 2023-2024 Turismo Jasangarriaren Planak* berariaz aipatzen du turismo mota hau. Zehazki, hiriari “interesatzen ez zaion” turismoaren atalean, honela jasotzen da:

Turismo masiboa: Gurutzaontzi handiak; festa-, mozkorkeria-, eguzki eta hondartza-turismoa.

Ekainaren 17an Urumeako bokalean ainguratu zen Scenic Eclipse luxuzko gurutzaontziak piztutako ikusminaren ondoren, interpelazioa aurkeztu genuen. Turismoko zinegotzi ordezkariak turismo-planean jasotakoa berretsi zuen, azpimarratuz hori dela Udal Gobernuaren konpromisoa, baina hiriak une honetan beste lehentasun batzuk dituela gaineratu zuen. Egia da gurutzontziek Donostian duten inpaktua anekdotikoa izan daitekeela oraindik, baina egia da, era berean, goranzko joera nabarmena duen turismo-eredu baten aurrean gaudela. Eta esku hartu ezean, horrela izaten jarraituko du.

Turismo-politika eraginkorra ez da arazoak konpontzen dituen, baizik eta aurrea hartuz arazoak saihesten dituen.

EH Bildu talde politikoa

Grupo político EH Bildu

Ijentea, 1 - 20003 Donostia

Tel. 943481027 eh_bildu@donostia.eus-- www.donostia.ehbildu.eus -

Horregatik guztiarengatik, honako hau da behean sinatzen duen zinegotziak aurkeztutako
KONTROL MOZIOA:

1.- Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Udal Gobernuari beharrezko izapideak abiatu ditzala Donostiako kostaldean gurutzaontzi gehiago ez ainguratzeko, bai eta itsas bidaiekin lotutako erakunde eta eragilek egiten duten turismo-sustapena indarrean dagoen Donostiako turismo-planaren helburuetara egokitzeko ere.

Donostian, 2025eko uztailaren 18an

Jon Markel Ormazabal Gaztañaga

EH Bildu udal taldeko zinegotzia